

Ezen lapok minden héten négyyszer, u. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasárnap jelennek meg. Előfizetési ár félévre Buda-pesten házhoz-hordással 5 ft., borítékban 6 ft., postán borítékban 6 ft. cz. p. A hirdetések minden apróbetűs hasábról 5 (öt) cz. kr. fizetnek.

Kedden

303.

December 16. 1845.

BUDAPESTI HIRADO.

Előfizetési helyben a kiadó-hivatalban, hatvani úton az alatti földszinten, és minden királyi postahivatalnál. — Az ausztriai birodalomban a külföldre menendő példányokat csak a bécsi császári postahivatalnál rendelhetnek meg.

Előfizetési figyelmeztetés.

Folyó hónap végével BUDAPESTI HIRADO-nk 1845-ki második félévi folyamata lejárván, ezennel annak 1846-ki első félévi (januar-juniusi) új folyamára előfizetést nyitattik; jelentvén az olvasó közönség iránti köteles tisztelettel egyszersmind, hogy a politikai lapok vezérlete és szerkesztése az eddigi marad; tartalmuk azonban egy terjedelmesebb tudományos rovat által fog gazdagodni. — Előfizetési ár félévre Budapesten házhoz-hordással 5 ft.; borítékban 6 ft.; postán borítékban szinte 6 ft. ezüstben. Pesten előfizethetni a kiadó-hivatalban (hatvani-utcai Horváth-házban 483-ik szám alatt földszint) és azonkívül minden kir. postahivatalnál. — Az ausztriai birodalomban a külföldre járatni kívánt példányok csak a bécsi cs. kir. postahivatalnál rendelhetnek meg.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Kinevezések. Előléptetés. Halálozás. Kormány a cselekvés terén II. — Anglia's műiparra. Megyék: Közgylősek Pozsony-, Sáros- és Krassnában. — Budapesti hírharang. Nemzeti színház. Pesti műgye-sület. — Kalocsai hírek. Külföld. (Orosz tért: példája.) Nagybritannia. Franciaország. Schweitz. Poroszország. Afrika. Egyveg. Hivatalos és magánhirdetések. Lotériákban buzott szá-mok. Nemzeti színház játékrönd. Gabonaár. Statuspaprok és rész-vények árkelete. Dunavirzállás.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

A magy. kir. Helytartótanácsnál Szabó Károlynak hely-tartósági tanácsossá lett kinevezése által megüresült titoknokságra T a l l i a n S á n d o r eddigi fogalmazó léptetett elő. — Cs. ap. kir. Főlsége a Szabolcon megüresült másod-kohel-nyelri és higanyzártató állomásra P á l l y a L a j o s k hány-a-gyakornokot méltóztatott kegy. kinevezni. — A r n o l d Antal hités mérnök és északi kamrai építészsegéd f. évi decemb. 3-án; P e r l e b e r g Boldizsár országos építő-igazga-tósági számtartó pedig dec. 5-én meghaloztak.

[K.I.] Kormány a cselekvés terén II. *

Nálunk évezredes nyomásztól sulya alatt sem roskadozó egy-p-tusi műveket nem várhatni, sem Róma császárainak bámulan-dó építményeit, mert ezek a Phárosi és császári hatalompa-rancsnak méltóságos, de nem az alkotmányos nemzet sza-badságából emelkedett tisztelet emlékei. Még ma is ked-ves Franciaországban Napoleon törvénykönyvé; de sem ohez, sem az ennél régiebb Justinian római polgári törvényköny-véhez hasonlít könnyen nem rögtönözhetni hazánkban, mert itt nemzet és fejlelem közt megosztott a törvényhozás; tehát a kor-mányt a cselekvés terén mindenkor ezen eszme kíséretében kövessük. Ezen alap-okból, midőn bölcs kormányunk a rend és törvény tiszteletét 's mindenkor pontos teljesítését eljárás-ával előzoata, oda kellett egyszersmind működnie, hogy ön-maga iránt félremagyarázhatlan tényekkel bizodalmat költ-vén, a vele és nézeteiben osztozó nemzet nagy részében az ellenzék akadékoságát erkölcsileg megsemmisítse, 's így a megyékben, melyek minden kormányi működés nélkülözhet-len elemei, oly készséget és összemunkáló egyetértést ke-lel biztosítsanak, mely szerint tisztá és szeplőtlen szándoka vég-rehajlásában a mindig bizodalmatlanokodónak inceskedései, szántsándékos akadálygördítései által meg ne hiúsítsák; ki ezt tagadni elég gyenge belátású lenne, az valóságos poli-tikai haeresist követne el alkotmányos nemzetnél; követke-zőleg a leghiggadtabb számítás és egybevetés eredményekint-tünk fel azon politikai igazság: hogy nálunk kormányunk a cselekvés terén üdvösen és akadálytalanul csak ugy lehet-séges működni, ha a helyhatóságokban oly sokszor gáncsolt 's a tetleges javítás után öszintén vágyó többség által pár-tolatik; mert mi mindig felteszszük, hogy kormányunk nemi-t boldogulásunkat is csak alkotmány és törvény korlátai közt akarja. Nem azok közé tartozunk ugyan, kik akár Al-bion parlamentarist többségéhez, akár Franciaország kama-ráinak szavazatmennységéhez vélnek minden esetben köten-dőnek kormányunk állását vagy működését, mert municipi-umainkkal egyik sem egyeztethető, 's általános elvkint nem mondjuk ki ugyan, hogy nálunk a kormány fenállása csak a megyei többségtől függjön, 's hogy a kormány élén álló fér-fiaknak polcaikat azonnal oda kelljen hagyniok, mihelyt ezen többséget elvesztették: mert nálunk a törvény alkotmány ör-jűl nem megyei többséget, sem ebből kifolyó kormányt, ha-nem a felkent és esküszentességével lekötött fejedelmet tón, ki, ha a hevenyészett többség az alkotmány sérelmével kívánna is valamit, azt akadályozni köteles. De más egészen a kér-dés, ha a kormányt a cselekvés terére állítjuk; mert itt, ha a kormány bizton és akadálytalanul kívánja a nemzet üdv-öszközleni, tagadhatlanul megkivántatik, hogy a megyékben részvevő többség gyamoltsa vállalatait, megnevétsa a gya-nusítatók bizodalmatlanságait, és pontos végrehajtást bizto-sítson rendeleteinek, különben e kettő közül választania mul-tatlanul kell: „vagy hatalmával vinni ki, mit a nemzetre üd-vősenk vél, vagy felhagynia legjobb 's üdvös tervei 's in-tézkedéseivel.“ Az elsőt — erős meggyőződésünk — a kor-mány nem fogja akarni, mert sokkal több tanuságait adta alkotmányos törvényszerűségének, hogy sem illyesmitől tart-hatnánk; de tapasztalásból is megtanulta, hogy áldás nem száll oly jó szándokra és intézetre, melyet fejlelem a leg-jobb szívből bár, de nem törvény 's alkotmányos uton léte-síteni törekszik; elég itt József császárnak több üdvös de nem alkotmányoszerűleg tervezett intézkedései megemlitenünk. A második a leglesújtóbb még csak gondolatban is a jó hazafi-előtt, és legverébőbb fájdalom érzet a nemzete boldogítását ohajtó kebelben, de e mellett sem kormány sem nemzete nézve egyiránt káros alternativa alig is képzelhető ez utób-bi. Nem az elsőre; mert kormány és fejlelem legszentebb hivatala: azon nemzetnek boldogítása, melynek vezérletére

öt az isteni gondviselés emelte; de hogy télen pangásban hagyni nemzetünköt annyit, mint naponkint mélyebben sü-lyesíteni a baj 's nyomor örvényébe, ma már mindenkitől, de magától a kormánytól is bevallott igazság. A kormány nyi-latkozata a legújabb időkben felkeltette nemzetünkben a rem-ényt, hogy ő maga kíván a haladva javító pályán vezérle-ni, hogy ténylegesen bemutatandja, mi igen szíven hordoz-a anyagi és szellemi kifejlődésünket; szóval: hogy ő boldogításunkra mindent tenni kész. Illyetén reményeket táplá-nak kebelünk, ezeket ringatjuk naponkint szívágyainkon; már, ki kívánataiban, megintgatott hiedelmében — és valljon ki az a szerencsés, kit ez eset nem ért volna a földi lét tövises ösvényén? — annak meggyőződésére nem szükség okokkal lapokat betölteni, hogy nincs nemzetre keserűbben ható ér-zés, mint a bizton várt és felkeltött reményeiben megsemlat-tás. Az illyetén meghusult vágyak kelyhéből kiszakított bi-zalom magya gyakran századokon át nem kelhet ki szender-géséből, 's a bizodalatlanság 's ebből keletkező idegenkedő gyanusítás botjortványa terem a nemzet alkotmányos élet-mezején; sőt mi mindenkor szokott következn a felkeltött re-mények meghusultából: szől helyettünk a történet, mely nemzetek és kormányok gyászos oseiteit elég tanulsággal mut-tatja fel. De hábr nálunk, mi kormány és törvény, al-ko-mányunkat megörzi, annyi sok veszélyes eredménytől fél-ni nem lehet; mégis elég volna a régi bizodalatlanság mármár fonyadni kezdő tövisét új életre ébreszteni, 's annak, minek egynek kell szellem és szívben lenni, egymástól elválasztá-sára. Azonfelül van a felsőségek igérete vagy megújított re-ményében oly valami tiszteletre méltó, melynek épen a kor-mány általi megszégyesítésétől tetszik a nép zemei előtt. Tehát kormányunknak többé a jog és alkotmány körébeni meddő kormányzás ösvényén erkölcsileg alig lehet-séges maradni, ha csak a fentebb leirt rosz eredményeket önkényt visszalépése által előteremteni nem kívánna, mitma-gas hivatása 's becsületességét, mint nemzetünk boldogít-hatását erőlyesen kívánó nemis szándoka mellett semmiké-pen nem akarhat. E felett Magyarország emelkedés, a nemzet anyagi és szellemi jólétének kifejlésére egyik leg-főbb érdeke kormányunknak: mert hiszen az összes monar-chia nyomatókos alkotó része honunk, 's így ha ez erős, ál-tala erősül az összes monarchia is; ellenben ha gyengül, gyengülnie kellend az egészenk is. A keleti 's nyugati bizonyi-talan viszonyok előre gyanítható jövője nem hagyja kétkedni a kormányt a felől, hogy a magyar nemzet szilárdítása főér-deke a trónnak 's az összes monarchiának. Valóban igazi ta-nuságait bírjuk fejlelemünk nemzetünkre fordított gondosko-dásának, midőn áldozattal is készen nyilatkozik nemzeti iparunk és szellemi állapotunk előmozdítására, sőt a kül nem-zetek magok belátják, és dicserik Ausztria bölcs politikáját, mellyel Magyarországot emelni kész, mert ök erőszben a bé-ko biztosítását is rejteni hiszik; nem kétkedhetni tehát sem-mit, miszerint a kormányt önérdéke és az összes birodalom biztosítása hívja fel a cselekvés terére. De a nemzete nézve is a kormány negatív állása az alkotmány és tör-vényszerűség meddő terén igen igen kártékony lenne, mivel mi már érezzük seibeinket, 's azokból kigyógyulni akarunk; érezzük az anyagi és szellemi kiképzés és ezek fokozatán el-érhető jobblet szükségét; 's hogy még szomorubb állapotba az eddigielit ne jussunk, elkerülhetlen feladatunk: haladni, javítani 's ténylegesen működni. Mind ezt csak a kormány köz-re munkálása sőt vezérlete által érhetjük pedig el, mert akár törvényhozással, akár azonkívül létesítendő köz- és egész nemzet jólétét sikeresen munkáló intézkedésről legyen szó, a kormány mindenkor nélkülözhetlen tényező. Ezt — hiszszük — bizonyítani nem szükség a magyar főzjoggal ismerős előtt.

Az imént kifejtett eszmék fonalán világos igazságként áll tehát, hogy kormányunknak a cselekvés teréről lelépni az eddigi előzmények nyomán erkölcsileg nem lehetséges, kö-vetkezőleg, miután kormányunk a nemzet jólétét eziszzerű és tetleges működéssel előmozdítani akarja, ez pedig alkot-mányos uton csak a nemzet 's ennek organumai — a megyei hatóságok — közrehatásával lehetséges, szükségképen a kor-mányunk minden törvény-enegete 's alkotmány-ada hatá-s-körét oda kell irányoznia, hogy a megyék eddigi diffidencia-lis szellemét törvényszerűbb és méltányos szellem váltsa fel, 's az akadékoság 's mítsem-tetés helyét készség és közre-munkálás foglalja el. Ezen eszközök láncolatán legelő-szűség azoknak, kiknek a kormányt képviselni, jogait vé-deni és intézkedéseinek végrehajtására ügyelni a nemzet ér-dekében tisztjók, — bölcs megválasztása; mert nemcsak hi, hanem erőlyes és ügyes képviselő és hivatalnokok kívántat-nak, hogy működése gyümölcsözők. Kormány, melly el-nézne hivatalnokainak erőlytelenségét vagy elleni hatását, az saját érdekét ásná alá 's jó czeljainak kivitelét ön-maga lehetetlenítend, midőn a nemzet nagy testéből épen maga sze-melné ki azokat, kiktől sem igazi hű kezelést e rábizottak-

nak nem várhatja, sem erőlyességet nem reménylhet. Ama-gyarláságnál fogva, mellyből a legbölcsőbb is hibázhatásnak van kitéve, egyes roszul kiütött választások alig elkerülhe-tők; de lehetséges, hogy rendszeresen a kormány hivatalnok-ainak kiszemelésében ne téveszso azon főkéllékeket, mik nélkülözhetlenek. És e pontnál előzgo soha nem ajánlható a kiméletes szilárdaság, melly szerint bölcs ovakodással meg-különböztessé ugyan a gyöngeséget a rosz akarattól, de a szűkségeseben minden tekintetk félretételevel szilárdul te-gyen személyválogatás nélkül, ugy, mint a fentebb kifejtett elvek, 's így ezek értelmében a kormány 's ettől elválhatlan nemzet érdeke igényli.

Továbbá, üdvös eredmény a kormány cselekvésége után csak a nemzet közremunkálásával levén reménylhető, ennek biztosítására a jól megválasztott hivatalnokok hűsége 's erő-lyessége mellett megkivántatik nemcsak minden törvény 's öszhangzat és szilárdaság önelvei és rendszeréhez. Semmi nem gyengíti annyira a kormánytval erőlyességét, mint ha felül habozást 's ingatagságot gyanít, vagy talán tapasztal, mert igen nagy a kislelkűek, nehezen mozgók serege, kik azonnal ernyednek, mihelyt valami ingatagságot sejtítenek. Egység 's öszhangzas totte Angliát nagygyá, az teszi lehetővé az orosz felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire csak a bátrak és vakmerők tesznek mindent, a nagyobb rész pedig elvonul inkább, semhogy a bizonytalanság hullámzá-sainak átengedje magát. Eddig nem kis kárára vált az nem-zetünknek, hogy kormánya akarattal inkább gyanítólag kö-vetkeztette, miutsem megérthette volna, ez okból annyi sok-felelmetes politikáját, ez teendi nemzetünköt is erőssé. Nincs nagyobb csapás nemzetre, mint ha benne azon hit gyökere-dzik meg, hogy kormánya saját elvei 's terveiben megoszlik, habozó 's ingatag, melly esetben átszivárogon ezen bizonyta-lansági betegség minden ágába a közéletnek, 's legelőbnyire

érzésű hivatalnokok illettettek, mintha önérdék 's hasonlóságokból adták volna magokat eszközül az őket jutalmazó kormányoknak. Becsületességgel illyesmi össze nem fér, pedig éppen azokban mulhatlanul kívánatik meg főleg a becsületesség, kik a nemzet vezetésére hivatják, legyenek bár kisebb vagy nagyobb-fokozatúak. Innét magyarázhatni meg egyszerűs mind ama nagy hidegséget, mellyel igen sokan viseltettek a közügyek iránt, mert nem meggyőződés és szilárd polgári erényből, hanem inkább önzésből vallják magokat a kormányt támogató párt tagjainak; ezek a hasznokat, az elsősegeket buzgón vadászják, de hol kellemetlenség, nehézség gördül elő, ott visszavonulnak különféle ürügyek alatt 's magoktól a párt színezetét eltávolítják, de nem mintha ők ezt üdvösnék hának a honra, hanem mivel illy szín alatt elkerülhetik a közélet kedveltségét, de mellyek azonban megsejtenének vagy megfogynának, ha ők vállaltva mozdítanak elő a jó ügyeket. Azonban hála a felelőnk örökös nemlétének! már e részben is tisztulnak nézetünk és tisztul jelmünk is, mert ma a becsületes polgár, ha hogy szívének hajlama 's meggyőződésének sugalma a conservatív zászló alá vezetői, nyíltan bevallja azt, 's éppen e nyílt fellépéssel mind szilárd jellemét bizonyítja, mind érdemét 's kobla nyugató öntudatát ebben leli fel. — Reménylünk, nincs távol az idő, midőn a hideg semlegesség megrovatást vonand maga után, 's a conservatív rész azon egyéneket, kik tőlennül állnak, vagy csak suttokban négy szemközti sohajtoznak, kik különböző körülmények, vagy talán hivatalos állásuk és lelki 's testi kiképzetésükönél fogva alkalmasok is, nem fogja magáinak vallani; az ellenzékét pedig politikailag figyelembe nem venni, hanem feltartóztatlanul haladni a maga elibe tűzött alkotmányos ösvényen. Igenis, hogy a kormány a eszelekvőség terén a megyei életben bizalom működésének, a vele egyetértők tetteles, őszinte, szilárd 's nem félnék hazafiak részvételére van szüksége, 's nincs alapos melegség a hanyagságra, tétlenségre 's visszavonulásra.

[Anglia 's Északamerika bankjai 's papirpénzeiről, 's ezeknek befolyásáról az ottani műiparra *)] Anglia 's Északamerika kereskedési viszonyaira mindenekelőtt az ottani bankok bírtak tetemes befolyással. Ennek fogva ezek közlelbi megismerése már azon kereskedés miatt, melly Német-hont ama tartományokkal összeköti, a német műiparra és statuskormányokra nem lehet gyakorlati fontosság nélkül. De e tárgy nyilvános megvitatása még szükségesnek látszik, mióta nevezetes írók, mint Gerstner, Bülow-Cummerow és Chevalier Mihály angol vagy amerikai minta szerint alapítandó bankokat javasoltak; én ellenben komoly kötelességemül tekintem ime bankokra 's azoknak az üzlet bátorasága 's a nép erkölcsiségére nézve aggasztó 's igen veszélyes eredményeire az olvasókat figyelmeztetni.

Gerstner ur „az egyesült északamerikai státusok vasutai 's gőzhajózásáról“ szóló tudósításában 34ik lapon ezt mondja: „1838iki 1. Jan. óta a bankok ismét szaporítottak, 's azok tőkéje jelenleg 350 millió dollár vagy 502 millió porosz tallérnél kevesebbet nem tehet. Milly roppant különbség van ezen tömördek pénzüszvög 's azon csekély töké közt, mellyel a szárazföldi néhány bank Európában 's nevezetesen Németországban bír. Az ausztriai birodalom 34 millió serény lakost számlál, 's e roppant státusnak az orosz határszéléktől Dalmatiáig egy bankkal kell megelégednie. Egy banknak kell pénzforgalmát élénkíteni, gyárait, műhelyeit, kereskedését 's földművelését virágzásba hozni! Milly sok üdvöset lehetne eszközölni, mennyire emelkedhetnék e táj birodalom jóléte, ha most, midőn ez egy bank szabadtéka nem sokára elmúlik, legalább minden e státushoz tartozó országban tulajdon 's ezenkél egy nagy nemzeti bank alapítanék, 's ha ezek rendszabályai a bankügy körül Europa 's Amerikában tett széles tapasztalatok nyomán alkotnának.

Ezután semmi sem lehetne tanácsosabb, mint Bülow-Cummerow kérelmének teljesítése, miről az ez évi Jan. kölni újság következők közli: „Bülow-Cummerow kérelmet nyújtott be a királynál egy banknak Berlinben alakíthatása iránt, melly felhatalmazva legyen kölcsönt adni és fölvenni, lombard- és discontó-üzleteket tenni, hasonlított ki kész érczépénz avagy discontó-jegyek letétele iránt bankjegyeket kiadni, azonban a legkisebket 50 tallérnyi mennyiségben. E tervszabályt terénél fogva 2 1/2 millió tallérből álló tőkével fogna üzletét megkezdeni, feljogosítván azonban szükség esetében azt 10 millió tallérra szaporítani.“

Az eszélyes porosz kormánytól várhatni, mikép e kérelmet nem teljesítend, mert biztosan lehet előre kimondani, hogy illy banknak az iparüzökre nézve igen aggasztó eredményei volnának 's Poroszország jelen kedvező pénzkörülményeit 's a vámegegyesület hatályosságát veszélyeztetnék. Bülow-Cummerow kérelme oda megy ki, miszerint a bank bankjegyek kibocsátására hatalmaztassék föl. De éppen e felhatalmazásban fekszik a veszély, mint az a mondandókból ki fog világítani.

Gerstner iratának 31 lapján mondja: „Nincs bankrendszer, melly itt (Északamerikában) meg ne kísértetett volna; 's mivel majd minden bank bocsát ki évenként nyomtatott kimutatásokat, a bankügyre nézve tehát olly iskolát találhatni itt, millynek párja egy országban sincs.“

Ez észrevétel tökéletesen igaz, csak azt sajnálhatni, hogy Gerstner ur rövidebb ideig tartózkodott Amerikában, mintsem ez iskolát kimerítőleg tanulhatta volna; azért is az itteni bankügyről szóló előadása a banküzérek érd-keben igen egyoldalú. Én ellenben közölni akarom, milly befolyása van a bankügynek az egész népezségre.

* Dr. Tellkampff J. L. new-yorki tanártól közzöljük ezen reánk nézve is tanulságos cikket az Allgemeine Zeitung után. — S a e r k.

A következő előadásból kiderülend, mikép olly bankok, mellyek angol vagy északamerikai minta szerint jegyeket papirpénz gyanánt körözthetnek, a belföldi üzletüket gyarapították ugyan, miután a nálok bezálogított javak ömérédek értékét bankjegyek alakjában váltók iránt mint kölcsönt bocsátják ki, 's a műiparnak olly hatalmas mesterkélt lökést nyújtanak, miszerint ennek pénzereje tulnyomó; hogy ezáltal London Európára, New-York Amerikára nézve minden pénzüzet központjává lön; de az is ki fog világítani, hogy a bankok a műipar viszonyait bizonytalanokká tevék, sok becsületes magánember bukását, az utolsó kereskedelmi crisi-seket, mellyek által Északamerika 's Europa károsult, sőt még néhány északamerikai status adósságának kamat-fizetési vonakodását is okozák; hogy az északamerikai bankokat 's nem a műiparosokat terheli e szerencsétlen események felelősége, 's hogy a bankügy, vagy az ugynevezett hitelrendszer az, mi az egyesült státusok hitelét olly érzékenyen károsítja. (Folyt. köv.)

Megeyk.

P o z s o n y b ó l, dec. 9. Táblabirói kinevezésekkel, 's tisztí helyettesítésekkel kezdődék népes gyűlésünk, mellynek közgyűi tárgyain már első nap átésénk, és ez illy szűk időben dícséretes. Sietünk tudatni e eredményt, mert a végrehajtást követelő jegyzőkönyveknek már mult gyűlésünkben is elmaradt recapitulatioja alkalmasint sok időt, sok beke-türést igénylend, pedig ez, mikint gr. P. J. indítványának indokai közt megjegyzé, nem igen mulatságos, a t. k. isha-za szeretnénk menni; és ebből általánahajátok jámbor atyám-fiai, hogy ha már a pesti, és honti ismeretes leveleknek so-ron kívüli felvételéért illy fontos motívumokkal kellett az in-dítványozó grófnak küzdeni, nekünk is, kiknek csak a tör-dönték kézhez-adogatói szerepe jutott, legtanácsosabb, ne hogy unalmasok legyünk, a közügyeken kezdeni. — Mibni futólag előre bocsátjuk, mindenek előtt a pesti, és az alispán ke-zeihez magán uton érkezett honti levél tárgyalása indítvá-nyoztatott, és pedig a fentebb említett okokon kívül azért is, mert az is, honunk integritását érdekli, a 2dik pedig az új kormányi rendszabály szomorú következménye. Sini esend lön, 's a pesti levél felvételát. Alig hangzék el az utolsó sor, gr. P. J. felszólítja a rkkét, mikép most, midőn a haza vesztélyben van, (?) jogaik felett őrt álljanak. Látjuk — ugy-mond — hogy a kormány most, miután neki a főrendi tábla fractiojával sem sikerülhetett, a külön nemzetiségek felin-gerlése által a magyar elemet o honban elnyomni, Horvát-honba ültető át a megszokadás magvát, mikép felzudítván ellenünk az ellenszenv emészítő kitoréseit, titokban végez-hesse az elszakadás rég megkezdett munkáját. Erélyesen lé-pett fel ez ügyben Pestmegye, 's e tekintetben ezen megye sem maradhat hátra, és ő önellenőlvást javasolja, hogy ezen fel-írást, mellyben tulajdonképen kormányunk ellen emelünk vádatot, ó cs. kir. felségének, kit jobbágyi szeretettel tiszte-lünk, egy e végett kinevezendő küldöttség nyujtsa be. Áta-lános helyeslés követé a szónok szavait, de elnök ő mlga általános felkiáltás után nem akarván e tárgyat befeljezletnek nyilatkozatni, egyenkinti nyilatkozatra szólítá fel a rkkét. A szónaklato jobbadán az indítványozónak eszméi körülforog-tak, 's e szerint csak egy ur kitérését említtük meg, a ki nemzetünket dícsőitendő, a zsidókhöz hasonlítá a magyarokat, kik mikint mi, ellenségikben is tisztelék a nemzetiséget, és institutiokat. A felírás ellen egy szó sem emelkedék, csak a küldöttségre nézve tértek el a vélemények, míg végre két órai vitatkozás után az indítvány, melly mind kifejlésében, mind következményeiben nem más, mint a pesti teremben előadott eredeti dramának daguerreotyp kiadása, egész terjedelmében elfogadtatott. És most következék tulajdonképen a mű ere-deti oldala. Gróf P. J. a küldöttségi elnök azonnali megvá-lasztatását hozván javaslatba, előadá, hogy miután főispáni helyettes ó méltóságát, mind a mellett hogy a rendek teljes bizodalommal és tisztelettel viseltetnek iránta, annál fogva, mivel ő a küldöttség ellen nyilatkozott, meggyőződése elle-nére az elnökség elvállalására kényszeríteni nem lehetne, az elnök pedig, mind szokás, mind illendőségénél fogva, a tisztí-viselői karból lenne választandó, ugy véli, hogy a rkk köz-akaratait mondja ki, midőn az elnökségre a küldöttség ellen különben is csak feltételesen nyilatkozott első alispán urat jelöli ki. Alispán ur figyelmezteté a rendeket, hogy ámbár ő ezen bizodalmat élete logdrágább kincsének tartja, azon elvnel fogva azonban, miszerint meggyőződése ellen senkit kényszeríteni nem lehet, valamint helyettes ő mlgtát, ugy őt is ezen becses megtiszteltetéstől kimélnék meg. És az elnöki kijelöltek száma nőttön nőtt mint gomba, míg végre sok köszönet és hajlongás után, az elv diadalmaskodék 's első alispán ur, mint választott tisztíviselő, elnökül határozottan elvlasztaték, a küldöttséget jövő évi Jan. 7kén bemutatandó. — A „Hontmegye közönsége“ aláírással magán-uton ér-keztetett levél, melly Pestmegyének ez ügyre vonatkozó körleve-lével kapcsolatban olvastatott fel, nem talált hasonló párto-lásra. Különösen főjegyzőnknek azon alapos megjegyzése, hogy azon rendkívüli sérelmeket kivéve, mellyek által a me-gye törvényen kívüli állásba helyeztetik, minden más sé-relem magokban a megyei rkkben találja rendes orvosát, 's ezen utóljára is csak a megyék rendezésével segíthetni, a le-vél jelenleg tudomásul vétetvén, a rkk ezen sérelem orvos-lását Hontmegye legközelebbi közgyűlésétől várják. — Köz-gyűlésünkrol, melly még a jövő héten is eltartand, máskor fölbe-t.

S a r o s b ó l. (Közgyűlés folytatása.) Uti rendszerünk e számoltató gyűlésen egy, minden tekintetben lényeges javítást nyert. Lesznek t. i. nekünk is az utak fenntartására olly elkerülhetetlenül szükséges utkaparóink, számuk huszon ötre határozatott. Ezeket a kobelbeli zsidó község fizetendi a közmunkák iránt közelebb keletkezett törvényből ráesendő teher megváltása fejében vele három évre kötött megyei szer-ződés nyomán. — A scontrónak is üdvös sikerét tapasztá-

landjuk, mert im a jelenlévő tisztíviselőket megszálván tiszta jellemünk iránti gondoskodás, indítvány tétellett a megyete-rem üléseinek olly célirányos elrendezésére, miszerint a tisztíviselők is kijelöltetvén maradandó ülés helyök, ezen-tul senki ez ürüggyel magát nem menthetendi. — Pestme-gyének az ugynevezett új rendszer elleni felszólítása a fen-álló határozat nyomán (tudomásul vétetlett); Zágrábmegyének a varasdmegei főispánság körüli panasza pedig tekintve a felség korlátlan kinevezhetési jogát, nem pártoltatott. — Ezek közben a mult pesti gyűlésen történt felszólamlások nyomán U. L. táblabiránk a horvátországi állapotok miatt indítványt tön, előadván mikép a horvátországi nemesség tartomány-gyűléseni voksától kir. leirat által elűtetett; de különben is a horvátországi tartománygyűlésnek külön helytartóság, és külön itélőszékek iránti határozatai aggodalmat gerjeszthetők, ennél fogvást felírást javasolt legfőbb helyre egy újabb 's szerinte törvényesebb tartománygyűlés tartására intézendőt. Nem bocsátkozván abba, mennyben alaposak ezen pusztá hírek, sőt tekintetbe vévén másrésztől azt is, hogy a turo-polyai nemesség tulnyomó befolyásra irányzott törekvései bi-zyonosan abnormis állapotot idézhetnek elő, a megyei rkk ezen indítványt már azért sem tarták pártolhatónak, mivel Horvát-ország nemességének tartományi gyűléseken követelt e gy é ni szavazata sem világos törvény nem folytonos törvényes szokás által nem lévén biztosítva, a kormánynak a tartományi gyűlés iránti rendeletét olly megnyugtató szükséges lépésnek tekintették, mi nélkül a tartományi gyűlés tartása is már ugyszólván lehetlenné vált volna. Mi pedig a horvát tarto-mánygyűlésnek többi gyanúsított határozatait illeti, e me-gye rrdeti tisztíviselő egyrésztől a társországi helyhatósági jogait, másrésztől erjedetlen bizodalommal viseltetvén, a köz kormány törvényes loyaltásához — ezen a külön nemzeti-ségek surlódásából eredő bonyodalmak szerencsés megoldá-sát, az ingerült kedélyeket egyedül megnyugtatóni tudó leg-főbb tekintélytől várva, minden az annyira ohaított barátságos egye-ség megzavarására okot adható lépésekkel felhagyni, irányt nem veszthető politikának tartották. — És ezek a leg-közlelebb mult közgyűlési vitaközlások főbb vonásai, 's mi-után mi csak a közélet hű rajzát ismerjük levelezői kötele-ségünknek, a pártok magánkörébe, a restaurationalis bon-nyadalmakba, 's azokból származó egyenetlenségek esetelé-sébe nem bocsátkozunk, tudván, hogy az idő érleli mind-czekeket, 's bizván lelkes kormányzónk igazságszeretében 's a művelt Sáros felett híven örökös lovagasság szellemében, azon biztos reményt bátorodunk kinyilatkoztatni, hogy ha voltak is némely kellemetlen surlódások a szabadságukkal élő pártfelekezetek egyéni között, ezek becsületes uton 's mó-don elintéztetvén, soha többé nem tűnendek fel.

K r a s z n á b ó l. E négyedek közgyűlésünk főisp. ho-lyettes ur ő mlga elnökléte alatt nov. 13án kezdődött, 's három napig tartott. A k. és rkk szokatlan kevés számmal jelentek meg, némelyeket a későre maradt vetés, másokat a mustnak — a Szilágyság legelső gazdasági cikijének betakarítása, 's egy szomszédalubeli hagyma- és káposztasokadalom tartoz-tatott vissza. A szónegre került tárgyak közül nevezetesek a következők: 1) Az elemi iskolák létrehozása ő felsége pa-rancsából ezeltű két évvel munkába vétetvén, a szükséges könyvek megszerzése iránt, az egyesült öhitű oláhajkuakra nézve, ezeknek püspökét a rkk megkeresték; de megnyugtató választ nem nyervén, a főkormányzókhoz folyamodtak, hogy ezen kiáltó sükségen a tartományi pénztárból segítsen; melly folyamodás ő felsége színe elibe jutván, rá azon k. rendelet érkezett, hogy az illető nyomdákban e célra elegendő köny-vek lévén, azokból a tehetősb gyermekek szüléi vehetnek, a szegényebbrek nézve pedig a jöltvők szőlítassanak fel; — a felszólítás szolgabirói uton meg fog történni, de aligha sok elemi könyv kerül belőle. — Van rajtuk még országos süksé- ségre tett megyei rovatartozvány is, ez sem tudjuk beszédeni? 2) Pozsonymegyének a kóbor cigányokról hasznos intézke-dése azon módosítással fogadtatott el, hogy szekerük, lo-vaik elvétetvén és árverés úján eladatván, a bejövő pénz-mennyiség eredeti megyéjökbe, hová magok is visszautasít-tandók, fog elküldetni. 3) Egész megyénkben, de főkép Somlyó városában mintegy 10 év óta megsaporodott zsidók számának kevesbitésére és további szaporodásuk gátlására, ő felségének 1837iki majus 2án költ k. k. rendelete követ-keztében kirendelt biztosság elnöke jelentvén, hogy hiva-talnoki hatálya nem lévén, a biztosságot több izbeli kísér-lete mellett sem gyűjtetho egybe, és így kötelességének ele-gel nem tehetett; 's pusztá névben álló elnökséget tehát ezen-nel a rá ruházott bizodalomérti köszönettel leteszi; azonban munkálkodó tagul, ha a rkk ugy akarják, megmarad; melly biztossági elnökségre a főisp. helyettes ur megkeretvén és megnyeretvén, a tagok száma is még kettővel szaporítottá-ván, ő mlga a biztosságot a délutáni munkáltra meghitta. 4) Számos magyarországi és erdélyi megyék, kir. városok és egyesületi elnökök különböző tárgyakbani tudósításai és felszólításai az általános régibb határozatunk mellett maradtunk; hogy mig törvényes visszakebltetésünk meg nem történik; mindezeket amphibialis helyzetünkben csak tudomásul vesszük; megkülönböztetvén 5) Pozsonymegye első alispánjának, alispáni hivatalunkhoz, az iránt érkezett hivatalos megkeresését, miszerint a felől kérte magát felvilá-gosíttatni, hogy a megyénkben létező takaré-élemtár mi-ben áll, és mikép kezeltek? Erre nézve szinte hivatalos válaszolás, alispánunknak, az e tárgyban kirendelve lévő biz-tossággal egyetértés szerint kötelességűl tétellett. — Az iső napi gyűlést a mgos elnök ur szokott magyaros ebédje, 's ez a zsidók rostálgatására kirendelt biztosság egybegyűlése vál-totta fel; mellynek munkálata, második napon a tegnapi gyűlés jegyzőkönyve után felolvastatván; a két gyűlés közti hosszú éj alatt olly sok és szives baráti születtek a zsidók-

nak, indult az éjsz delethe nemzet sághoz let nyo tossági közben Sz Győr zó Jelle kérdést tosság köztérlek 's kevés a jó erk Sz Győr gyatnak dök util c) mind nem áru utasítat tik. Min huzás z se 's a p napra (ő gyűlés. BUD. sítnek az sodszor lottunk) lapjától tolni nem ámbár ez lakozni. hogy, a n olvasó kö a nevezet több, fol hogy a m azokat fe hogy meg örökre el A magyar minden bo részben, k következő osztályá s szekeret se holy egős lent. Két i gokról, ho melly végh egyik szere hogy éppen igen jól iro pontból biz huny remé Egy bérko másik pedig nem sértett nép, ha eg lecsöndesit illant, miel hogy illy a a sebes va ganatosítat mólóztassa uri és kigyó lopodni, 's ni csodálko ber nem gáz kell köszön berek nem e című kétkő Az „Életkép ígér. — Jó lasztmány á gadtatott. S napok“ című péterynk ju Tisztelői, m aláírást kezd lepetésül a nem lehet a távolléte mi ősziget oha most, decon derék művés az elhalaszt que cito dat, meglepetést miatt rövid i fogják szedni hogy a hid nem történés sék még meg Nemze: Jávára, bérlet ban, Donizetti

nak, mintha új zsidó-telepet akartak volna magyarosodni indult korunkban alapítani; — mert hosszú volt ám az éjszaka, s lehetett gondolkozni, — de voltak a k. kir. rendelkezési ragaszkodás mellett, a történetek sorából, a zsidó nemzet ismeretéből — és mégok tapasztalásából merített igazsághoz hajló ellenkezők is; — és épen a legfőbb k. k. rendelet nyomán indult, közgyűlésileg munkába vétetett, s biztossággal tárgyalt üdös ezél és elv szinte összerombolása közben, az elnök igen jól talált azon felszólalására, hogy a szőnyegen forgó tárgyról a zsidó nemzet most ide nem tartozó jellemzésére ne térjenek el a rrrk, és a már megállított elv-kérdésbe ne elegyedjenek, hanem vegyék fel pontonként a biztosság nézetét, — s tetszésük szerint módosítsák. Erre a kedélyek csilapodván, a biztossági munkát újból felvétel, s kevés változtatással helybenhagyott. A pontok ezek: a) a jó erkölcsű kézműves, szántóvető, boltos zsidók, kik ez évi Sz. György napja előtt megyénkben megtelepedtek, meghagyatnak; b) a rozsz erkölcsű, házaló, s mesterséget nem tudók utilevelet kapnak, akármikor jöttek legyenek megyénkbe; c) minden zsidó, személy-válogatás nélkül, viseli mindazon közterheket miket a nememcsék hordoznak; d) a férfi 24, a leány 18 éves koráig házassági életre nem léphet; e) szesz-italokat apró mértékben a kereszmarosokon kívül más nem árulhat; f) az ez évi sz. György naptól fogva jöttek, kitasztatnak; g) ujjaknak ide tel példesök meg nem engedetik. Mind ezek teljesedésébe vétele, kivált az erkölcsi rámarahuzás zsiros amalgamizálás leend; — ha a biztosság örködése s a pontos tudósítás-tétel fen nem hagyatott volna. 3 hónapra törvényeszkéi bírák választattak sat. — Eddig a közgyűlés.

BUDAPESTI HIRHARANG. Különös udonságról tudósítanak az „Életképek.” A pesti német színház igazgatója másodszer nyujtott be a városi hatóságához (az elsőről már szólottunk) folyamodványt, melyben az „Ungar” szerkesztőjét lapjától megfosztatni kéri, mivel ez a német színházat pártolni nem akarja, hanem inkább a magyar mellett buzog, ámbr az utóbbinek fogatkozásiról is öszintén szokott nyilatkozni. Német lapjaink kitünőleg említik programjaikban, hogy „a magyar érdekek képviselői kívánunk lenni a német olvasó közönség előtt,” és ime, az „Ungar” ellen e miatt most a nevezett igazgató már másodizben indít keresetet; sőt mi több, folyamodványában elég szerény még azt is érinteni, hogy a magyar lapok is ki szoktak színháza ellen kelni, de azokat feleletre nem tarja méltónak. Köszönjük szépen, hogy még nem tette föl magában: az egész magyar sajtót örkökre elnémitani, mivel ez a német színházat nem pártolja! A magyar sajtó a magyar színházat is kíméletlenül rovogetja minden bolársért, s talán ennek is, közzönheti legalább egy részben, hogy e nemzeti intézetünk nincs súlydöfőben, s következeskép kitünő részvételnek örvend a közönség azon osziálva részéről is, mely eddig kizárólag a német Thespiszekeret segíté tolni. — A német színházban egy bérelt páholy egészen kirabolatott, falzatáról még a kelmaborítékot is levagdalták. — Mult héten néhány szerencsétlenség is történt. Két ifju öszezördülvén, annyira megfedkeztek magokról, hogy ügyököt csak párba által hívek elintézhetni, mely véghez is ment; az első lövés élet nélkül teríté le az egyik szerencsétlent. Ez eseményt még szomorubbá teszi az, hogy épen e napokban jelent meg a „Társalkodó”ban egy igen jól írott cikk a párbaok ellen, miket bölcsészeti szempontból bizony soha senki sem fogja védelmezhetni. Az elhunyt reményteljes ifju szülei kétségbeeséssel küzdenek. — Egy bérkocsis ismét asszonyt gázolt el, ki lábát töré; egy másik pedig egy mesterinason vágatott keresztül, de legalább nem sértette őt meg. Az előbbin iszonyu bossut veendte a nép, ha egy urnak nem sikerült volna a felbőszült tömeget lecsöndesíteni, mely törekvése alatt azonban a bérkocsis elillant, mielőtt számát megtekintették volna. Izen félünk, hogy illy kicsapongás egykor csakugyan megtörténik, ha a sebes vágatás ellen komoly rendszabályok nem fogantatottak. Kérjük az „erélyes” mellékezőim urakat, méltóztatassanak egyszer a magyar színházi előadás után az uri és kigyó-utca sarkán, a Jankovics-ház mellett megállapodni, s bizonyosan fejk fölött fogják kezeiket összecsapni csodálkozás miatt, hogy ott minden este legalább tíz ember nem gázolattik el. Azonban, e szerencsét talán annak kell közzönni, hogy az isteni gondviselés viraszt ott, hol emberek nem örködnék. — Pálffy Albert „Magyar millionaire” című kétkötetes regénye jöv hó első napjaiban jelenik meg. Az „Életképek” mutaványt közölték belőle, mely igen sokat ígér. — Jókay „Két gyám” című vígjátéka a Játékszini választmány által, némely lényeges módosítások után, elfogadtatott. Szerző most, minden egyebet mellözve, „Hétköznapok” című regényét fejezi be. — Mult héten volt Szentpéternyk jutalomjátéka, s azon este valami jutott eszünkbe. Tisztelői, mikép e lapokban is említve volt, még mult nyáron aláírást kezdenek meg a közönség e kedvencének illő meglepetésüil akkori jutalomjátéka alkalmával; akkor azonban nem lehet az addig gyűlt összeget átadni, mivel az uraságok távolléte miatt nem emelkedhetik olly magasra, minőnek az összeget ohaajtották. Ugyan mi oka, hogy a kérdéses összeg most, decemberi jutalomjátéka alkalmával sem adatott át a derék művészeknek, ámbr most nem mondhatni többé, hogy az elhalasztás az uraságok távolléte miatt történt? Bis dat, qui cito dat, minek tehát vég nélkül elhalasztani a kellemes meglepetést? — Beszélük, hogy hajóhidunkat, kopottsága miatt rövid idő múlva, talán még e héten, fagy nélkül is ki fogják szedni. Nem kívánhatja-e százezer ember kényelme, hogy a hid inkább apródnokint javíttassék ki, vagy ha ez nem történhetné meg, legalább gyalogok számára hagyassék még meg horgonyain? —

Nemzeti színház. Kedden dec. 16kán Hesz Róza Javára, bérletszűnésel: „Linda”, nagy opera 3 szakaszaiban, Donizettitől. — Továbbá, szombaton dec. 20kán, Fán csy

Javára, szinte bérletszűnésel: „R u y B l a s”, drama 5 felvonásban. Irta Ilugo Viktor, fordította Nagy Ignác.

A pesti müegyesület f. évi dec. 27en deledött 10 orakor a nemzeti casinóban rendkívüli közgyűlést tartand, melyre a t. ez. részvényesek minel nagyobb számmal megjelenni ösztelettel keretnek. — Az igazg. választmányi rendeleteből közli Ritter Sándor, egyesületi titár.

Kaloesa, dec. 9. Távol fővárosi zajtól, szűkkörü városunk napi eseményei csekélyebbérdekűek ugyan, hogy sem a nagy világ figyelmét s részvétét felkarolják, életmozgalmaink s népeletünk hátra- vagy előhaladásának némi vázlatlörédékivel mégis szolgálhatunk. — Kezds szini előadások, hangverseny vagy olvasókör magasztos élvezetét városunkban mindéddig nélkülözni valánk kénytelenek. E hézag némi pótlására mükedelő társulat alakult, s egy „alapítandó olvasó egylet” elősegítésére f. h. 7kén „Mátyás diák, vagy czinkotai deputatio”-val mulattatá városunk művelt közönségét, s 160 v. ftig jövedelmezett. Vajha e lelkesedés ne legyen hamar elhamvadó szalmaláng, s a hívők várakozásai el ne enyészzenek a remények arany ködében! — Utczáink a csatornák s kellő szabályozás hiánya miatt kis eső következtével olly lueskossá válnak, hogy alig lehet bennök gázolni, s a sok hízeltüti korlátban gyakori ködös és téli estélyeink alkalmával majd nyakát szegi az ember, mert általános kivilágításról még szó sincs! — Nálunk a szombati nap leverő; egy csoport sánta, béna, görbe, vak, s az élet minden nyomorival küzdő néppel találkozik az ember házbul ki, háza be, kik gyakran több botrányt mint könyörületet gerjeszhetnek az érzékeny keblekben. — Tanuló ifjuságunk elvesztett atyját új főpásztorunkban teljesen fellelé. Tudván a magas erényü férfiú, hogy a szorgalom jutalmazása nemes ajándékok által a gyermek fogékony lelkiületére ingerkóp hatván, a göröngyös pályán kedves ösztönül szolgál, a szegényebb s szorgalmas helybeli tanulókra bőkezűleg árasztá jellemében kitünő jótéviségének malasztit, miszerint köztök évenként kiosztandó 3000 v. ftnyi ösztöndíjat rendelni kogyeskedett. — Elárult városunk epedve várt főpásztorát új-évre reményli keblébe fogadhatni. — Daczára az idei mostoha természetnek, élélmiszerekre néve piacunk hiányt nem szenved, de áruk kissé fözökken; a tiszta buza — pesti mére — 10 v. ft 15 kr, kétszeres 9 v. ft 30 kr, rozsz 9 v. ft, árpa 5 v. ft 15 kr, tengeri 5 v. ft. — Jóval súlyosb helyzetünk a fára nézve, mit helybeli raktáraink pusztasága miatt készpénzen sem szerezhetünk, s öszünk lovagiságának, mely ékorig tavaszi langy szellemben lengefelettünk, köszönhetjük, hogy szigorubb körülmények közé nem sodratánk. — K. A.

KÜLFÖLD.

(Orosz térítés példája.) Posenben ezidei augusztusban Micystarka Julia, egy Oroszországban eltörölt görög egyesült apáca zárda megmenekült fejedelmasszonya, érkezett meg, s szenvedéseit elbeszélvén, azok a hirlapok utján a világ tudtára jöttek. Olvasóink tudják, hogy mi az orosz állapotokról nem igen szoktuk a foltokat lemosni, e kebellázító történetet mégsem véltük előbb közlendőnek, mielőtt annak legalább valószínűségéről meggyöződőnk. Időközben a főpapca Parisban is megfordult, s valamint itt, úgy Romában is, hol jelenleg van, a testén látható sebhelyek megmutatásával erősíté a szenvedett kínokat. Most tehát, midőn a tény kétséget nem szenved, s midőn annak, a czár épen Romába váraván Nápolyból, politikai következményei is lehetnek, habár rövidítve, nyilvánítandónak tarjuk lapjainkban is.

1836ban egy czári ukáz azt rendelé, hogy a nyugoti kormánylatokban a görög egyesült vallásu lakosok a nem egyesült görög vallásra térjenek át. Siemiaszko, már átért püspök, megjelent Minskben a Sz.-Vazuli apácakolostorban az apácákat hasonló lépésre bírandó. Az apácák, száma 35, rendületlenül ragaszkodtak a katolikus hithez. Másnap reggel egy század katonaság jelent meg a kolostorban, s öket még ponyvolában kettenként összebilencselve Witepskbe kísérté. Ide hat napi sanyaru gyaloglás után érkeztek s egy orosz czernicza-kolostorba hajlattak. A czerniczák fekete köntösü orosz papnók, többnyire kozákok özvegyei. Itten még 14 witepski hasonló sorsu apácára akadtak, kik a czerniczáknál legaljabb szolgálókat tenni kényserítették. Kettő közülök inség miatt adta ki lelkét, egy a rárakott fa terhe alatt szakadt meg, egyet egy czernicza égő fával ütött agyon. Siemiaszko itt is felkereste és térítgette öket, de ismét siker nélkül. Két évig voltak illy helyzetben Witepskben, azután a 30 mánki és 13 witepski apáca a fejedelemaövel együilt, ismét gyalog, Potockba hurcoztattak. Potocktól három verstnyire, Spas nevü helységben ismét kolostorba záratlak. Itten Michajloviczot néhai gyóntatójokat Siemiaszko protopopának tette, ki ezental kegyetlen üldözőjökön. Az ottani érseki palota építésnél kellett, többek közt, napszámosi munkákat végezniök. E munkánál egyiköknek a mászdésza, melyet kötélen fölhozott, fejére szakadván, agyonverte, négyen egy állóványal roskadtak le, s három alul állott sorsosukkal együtt szörnyet haltak; ötöt az agyag-ásásnál az öszezuhánódór temetett el. Midőn e nehéz munka sem törné meg hitököt, az orosz pspnövédek (djakonok) hozzájök eresztettek, hogy erőszakot tennének rajtuk. Azonban egyikök sem gyözetelt le, jóllehet a djakonok fogatkkal is étek. Illy harapások következtében kettő halt meg. Siemiaszko több ízben mutatkozott ismét, fenyegetései hovatoább keményültek. Végre vesszözéssel iparkodék öket hittagadásra bírni. Minden szerdán és pénteken 30 vesszöt kaptak, melyeket Michajlovicz végrehajtó rendszeren még huszszal toldott meg. E kínzás az orosz papok és djakonok elült hajlattat végre a djakonok által. Zabtocka Rozália, 70 éves apáca a másodszirosi vesszözésnél meghalt. E kegyetlenségek ingerült-séget szültek a környéken, Magdynkow öreg tábornagy Spasba jött Potockból, épen a vesszözés negyedszirosi végro-

hajtása előtt; Michajlovicznak kiragadta a parancsot kezéből s így szólott hozzá: Felakasztatlak, gazember; a czár azt mondandja, hogy a vén katoná megholodult, de te esügnü fogsz! E megszólítás hatott Michajloviczra, és többé nem vesszözetelett. Azonban más kínzásokhoz folyamodott. Három napig nem adatott egyebet sem enni sem inni az apácáknak egyegy heringen kívül naponként; továbbá máglyákat rakatott s elevenen megégetéssel ijeszté öket. Ez sem használván, Siemiaszko a djakonok által dorongokkal hajttatá öket a cerkiewbe. Ez alkalommal a fejedelmasszonyok kétszer szakasztották be fejét. Siemiaszko kereszttel és redekkel diszitve a cerkiew előtt állott papjainak koszorujában, kik az apácák templomba hajtásán gyönyörködtek. A fejedelmnö egy közel dolgozó faragónak bárdját megragadván azt a püspöknek adta át, kérvén őt, nyakasztassa le öket, mert a cerkiewbe soha nem lépendnek. Erre Siemiaszko egyik kezével a bárdot ütötte ki kezéből, úgy hogy ez egy apáca lábát esbesíté meg, a másikkal pedig a fejedelmnönt úgy arczon csapá, hogy egy fogát ütötte ki. Látrán pedig, hogy mindennek semmi sikere, a cerkiewbe ment, és átkot mondott rájök. Erös munka mellett ezután az apácáknak kínos éhséget kellett szenvedniök, melyet csak a környék adakozásai enyhítettek némileg; koldusszasszonyok csempésztek néha kenyérekajakat a kolostorba, hova csak az örek zsiros megvesztögetése által lehetett valamit küldeni. Tavaszszal azonban a Duna jége megindulván a tulsóparttali közlekedés félbenszakadt, tehát e gyámolítások is elmaradtak, mely okból az apácák nehéz betegségekbe estek a sok éhezés miatt. Ugyane gyámolítások megakadályozása végett az apácák Spasból Niadzyetiba, mely városka czári jószág, vitettek. Ebben azelőtt híres carmelitakolostor volt, melyben most czerniczák foglaltak helyet. A félig romban fekvő várost zsidóság lakja. Az apácák a kolostorban ismét kemény munkára szorítottak, többek közt ismét kömüveségedi dolagra. Utánök jött nem sokára Michajlovicz is. A városka mellett fekvő kis tavak a protopopában új kínzású mód gondolatát támaszták. Több csoportra osztván az apácákat, a tavak különböző partjain állittatta fel popák és djakonok kíséretében, s egyes csoportjaikat így ámitá: lám! társaitok amott már megérték, kövessétek példájokat! Ennek sem levén sikere, zsakokba tömték és esolnakok után hurcozóak nyakokra hurkolt köteleknél fogva, s megfuzatással fenyegeték öket, ha az igaz híro nem térnek. Ez háromszor ismételtetett a parton ácsorgó nép szeméi előtt, és ekép három apáca csakugyan be is fuslasztatott. Halott testeik a parton tetemettek el. A protopopa végre Niadzyetiban méltó halállal mult ki. Részeges levén, egyszer világos nappal pocsetába esett s belefullt. Szerencse, hogy ez nappal történt, különben az apácákra fogták s öket kínos vallatás alá vonták volna a czerniczák fejedelmnöjének saját vallomása szerint. Két év múlva idehozattatásuk után, Siemiaszko püspök megérkezésekor adatott tívornyá alkal-mával hét apácának megszökni sikerült. Illy szerencsések voltak ez év martiusában az elbeszélő Micystarka fejedelmasszony, Konarska és Pomarnacka apácákak együilt, kik a protopopa nevenapjakor, midőn az egész kolostor földhöz pálinkázta magát, menekültek meg. Az első napon 9, a másodikon 8 mérföldet tettek, erdőkön keresztül; három napig csupán vízből élvén csak negyednap mertek egy pásztornál kényeret koldulni; ezután elváltak, Krozét (Samogitiában) rendelve a találkozás helyeül. E czélt azonban csak a fejedelmasszony érte el, s innen porosz határra jött. Micystarka Julia 60 éves és 36 év óta tagja a Sz.-Vazuli apácza szerzetnek.

November 29én, mint az 1830ki lengyel forradalom kitörésének évnapján a lengyel menekültek London, Paris és Brüsselben ünnepet tartottak, mely alkalommal a szokásos isteni tisztelet és emléklakoma után politikai beszédek tartatván, az Oroszországban nemrég történt vallásos üldözések, és a fentebbi barbárság főképen emeltettek ki. A brüsseli ünnepély leírását egy német lap levelezője illy jegyzetel kíséri. Ezen Franciaországban, Anglia, Belgium és Amerikában tartatni szokott évnepok nem csak a lengyel menekültek illetik, hanem közönséges jelentőséggel is bírnak. A lengyelek nem csak hazájök természetes képviselői, hanem élő és intő példák egész Európának az orosz foglaltási irány ellenében. Főképen Németország ne vesztisse öket szem elől, és soha ne feledje, hogy határain egy hatalom áll, nemzeteket megsemmít és a történebtől kitöröl, s tbb, Nálunk Brüsselben ez ünnepek még különös jelentőséget kölesönöz a forradalom egyik legnemesebb jellemének jelenléte. Az elnök jobbján egy férfi ült, inkább nemzete szerencsétlensége mint agg kora és mindennemü nélkülözések alatt görnyedve. Minden szem rá volt szegezve, míg ő magába mélyedve csak néha tekintett az egybegyültekre. E férfiú egykor nemzetnek kedvence, a hataláság vezetője, országának feje volt; most engesztelő áldozatképen csendesén türi a földönfutó élet nyomorait. A legnagyobb és nemesebb nemzet is büszke volna olly férfura, minő Lelevel.

NAGYBRITANNIA. A dec. 4ei Times azon fontos közlémenyt teszi föczikkében, hogy a cabinet, mely utóbbi napokban ismét gyakran tanácskozóék, a parlamentet jöv január első hetében hivandja össez s tüssint a gabnatorvények kerdését terjesztendi elibe. E határozatot a cabinet, mond o lap, olly egyértelmében hozta, melyet tán csupán a körülmények szorongatása képes szülni. Egyes kivételek nem nagy fontosságúak voltak. Azon férfiú, ki nagy akadályt gördíthett volna Peel utjába (t. i. Wellington hg) meggyöződött arról, hogy a katonai nagyság sem tehet semmit a nemzet akaratá ellen. Kétségkívül csak az oldalról forgott sir Robert állása vesélyben.

A kormány rendelést tön, hogy a néphad (Miliz) egyik része a törvény értelmében kiállittassék, s felfegyverzetvén gyakoroltassék. Ez közönséges tetszést nyert, miután azon közvélemény uralkodik, hogy az ország védelmi intézetei a

